

Projektet formål

Formålet var at formidle til landmanden, hvordan produktionen kan indrettes og tilpasses, således at landbrugsproduktionen fortsat er konkurrencedygtig og medvirker til implementeringen af natur- og miljømålsætningerne i den danske lovgivning.

Projektets resultater og forventede effekter Resultater

I det følgende er status for de enkelte arbejdsplaner beskrevet.

AP. 1 SupremeTech

Der blev formidlet viden om projektet, der belyser mulighederne for at anvende "landskabsfiltre" til reduktion af næringsstoffudledningen, men der er endnu ikke konkrete resultater at implementere fra forskningsprojektet. Derudover blev der arbejdet med opbygning af hjemmesiden.

AP. 2 Nica

Som en del af en økonomisk analyse af en ny forvaltningsstrategi blev der arbejdet med inddragelse af landmænd. Oplandsråd blev oprettet for Norsminde Fjord, og der blev oprettet en hjemmeside for oplandsrådet. Flere møder med landmænd og andre interessenter blev afholdt i regi af oplandsrådsmøder samt styregruppemøder. Arbejdsgrupper blev nedsat med henblik på udvikling af "bottom-up" forvaltningsstrategi. Den primære indsats vil ligge i 2013, hvor der bl.a. skal publiceres resultater og effekter.

AP. 3 Vand og Jordbrug i samspil

Der blev ansøgt GUDP midler til denne delaktivitet. Det blev ikke bevilget, og omfanget af delaktiviteterne blev reduceret tilsvarende. I projektet blev der arbejdet med randzoner i samarbejde med og koordineret med projekterne "Scenarier og Natur, Miljø og Landskabs Farm-Test" og "Sæt Viden og Natur i arbejde". Der blev formidlet viden om økonomisk optimale placeringer af randzoner.

Der blev via Naturstyrelsen givet faglige indspil til en model til beregning af effekter af ændret vandløbsvedligeholdelse. Der blev givet indspil til datakrav samt styrker og svagheder ved modellen. Modellen er endnu ikke offentliggjort, da der er en række parametre i modellen, som kræver en stor grad af vurdering, hvilket gør modellens resultater så usikre, at den er vanskelig at anvende i praksis.

AP. 4 Aquarius

I sidste periode af projektet blev resultaterne formidlet til landmænd, rådgivere og internationale samarbejdspartnere. Der var stor interesse for særligt to resultater fra Aquarius i denne afsluttende periode, dels den målrettede kortlægning, dels grundkonceptet "Landmanden som vandforvalter", som trådte frem i debatten om den fremtidige nationale vandforvaltning. Herudover blev der lavet en afsluttende rapportering til EU.

AP. 5 WaterCAP

Udbredelses- og kommunikationsstrategi samt implementering af denne foregik gennem deltagelse i en række arrangementer, via wow-stories, hjemmeside og sociale medier.

Der blev foretaget interview af og afholdt workshop for målgrupperne for at sikre, at projektets output blev formidlet bedst muligt. Det bidrog til, at der blev knyttet et stærkt netværk med dansk deltagelse i EU-systemet og med centrale vidensinstitutioner i Nordsøregionen.

Der blev foretaget analyse af eksisterende og kommende EU guidelines og direktiver, og projektet bidrog med input til evalueringer af disse.

Der var deltagelse i tre faglige workshops for at få resultaterne gjort synlige over for beslutningstagere i EU, nationalt og i landbrugserhvervet. Der blev delt viden og udarbejdet synteser af viden ift. vandkvalitet og -kvantitet, klimatilpasningsstrategier og konsekvensanalyser.

AP. 6 SMART Natura 2000

Projektet løber over 3 år. Resultaterne kommer løbende, og endelig afrapportering finder sted i 2015.

Der blev udarbejdet visuel identitet: Færdig layout-skabelon til dokumenter, PowerPoint, pjecer m.m., der blev oprettet projektsider: www.smart.natura.dk (Dansk projektside og UK projektside) samt pjecer: "Velkommen til et naturligt samarbejde".

AP. 7 Drænfiler teknologier til optimeret næringsstofreduktion

Der er endnu ikke resultater fra dette flerårige projekt. Tidligere har Videncentret kortlagt dræn. Disse dræn bliver nu monitoreret i anden arbejdsplan, som VFL ikke har andel i.

AP. 8 KASK Landdistriktsudvikling

Projektet blev afsluttet i maj 2012 med udgivelse af flere rapporter og bøger samt en stor konference i Varberg. 2012 blev derfor brugt på at afslutte de 4 arbejdsplaner: 1) Lokal planlægning, 2) Attraktiv bosætning, 3) Lokal erhvervsudvikling og 4) Turisme.

AP. 9 Landmanden som vandforvalter

Projektet startede 1. september 2012 og forløber over 2 år. Projektet havde til formål at bringe væsentlige interessenter sammen for at skabe løsninger i det åbne land, der kan bidrage med afværge- og tilpasningsforanstaltninger til nye klimaforhold. Der blev oprettet et netværk, hvor en række vidensinstitutioner, rådgivere, landbrugs konsulenter, ministerier og landmænd er aktive. Tre værkstedsområder blev fundet, og aktiviteter, der skal bidrage til at finde win-win løsninger, blev planlagt.

Effekter:

En del af projektet medfinansierede arbejdsplaner, der løber over flere år. Projektet har via Aquarius og KASK leveret virkemidler og løsninger i forbindelse med implementeringen af Grøn Vækst, herunder faglige indspil til involvering, hvor landmænd, kommuner og andre interessenter inddrages aktivt i processen blandt andet ved nedsættelse af vandråd. Involvering medvirker til, at der anvendes de mest økonomisk optimale virkemidler til gavn for landmand, natur og miljø. WaterCap medvirker til at få resultaterne fra interreg-projekterne ud at arbejde. "Vand og Jordbrug i samspil" har sammen med andre projekter blandt andet givet fagligt indspil til de kommende vandplaner.

Projektets aktiviteter

Videncentret for Landbrug deltog i 2012 i følgende aktiviteter i de enkelte arbejdsplaner.

Nica

Der blev opbygget en hjemmeside, afholdt en workshop samt udarbejdet artikler til aviser og tidsskrifter.

SupremeTech

Der blev udarbejdet information om testanlægget ved Gjern, som er meget besøgt af landmænd og andre interessenter, herunder miljøminister Ida Auken. Der blev afholdt seminar, informationsmøder, og der blev udarbejdet artikler til en række aviser, tidsskrifter og hjemmesider.

Vand og Jordbrug i samspil

Der blev indsamlet og formidlet viden om randzoner, herunder afgrænsningen af søer, reduceret vandløbsvedligeholdelse påvirkning af vandløb og evne til at bortlede vand samt analyse af model til beregning af effekten af reduceret vandløbsvedligeholdelse.

Aquarius

I dette sidste år for Aquarius blev der udarbejdet en række formidlingsmaterialer, herunder de to foldere: "De vigtigste resultater fra Aquarius" og "The farmer as water manager – recommendations" og artikler på LandbrugsInfo m.fl. Der blev udarbejdet planer for distribuering og formidling, og der blev holdt indlæg om projektets resultater for en lang række forskellige aktører.

WaterCAP

Videncentret havde hovedansvaret for kommunikationen i dette cluster-projekt, og der var derfor stor fokus på at udbrede projektets resultater gennem diverse medier, ligesom der var fokus på at udnytte synergier mellem de forskellige faglige resultater, som partnerne og bagvedliggende projekter havde udviklet.

I projektet blev der interviewet og holdt workshop for centrale personer i EU-systemet med henblik på at få en langt bedre indsigt i, hvordan den faglige viden kan drages i anvendelse i disse systemer. Videncentret deltog i tre faglige workshops samt en synteseworkshop.

SMART Natura 2000

I forbindelse med gennemførelsen af det faglige arbejde i projektet blev der bl.a. afholdt en række arbejds-møder med partnerne i projektet samt et LIFE Platform møde og et kick-off møde i London samt et lodsejer-møde. Der blev endvidere gennemført en barriereundersøgelse.

Drænfilter teknologier til optimeret næringsstofreduktion

Der blev foretaget en søgning efter egnede lokaliteter til kontrolleret dræning kombineret med minivådområder samt søgning efter lokaliteter til høstforsøg. Endvidere blev der påbegyndt en spørgeskemaundersøgelse.

KASK Landdistriktsudvikling

I forbindelse med projektets afslutning blev der foretaget en afrapportering og formidling af projektets resultater og konklusioner.

Landmanden som vandforvalter

Der blev gennemført et kick-off møde og møder, hvor deltagerne i projektet fastlagde rammerne for netværkssamarbejdet. Herudover var der en række aktiviteter omkring oprettelsen af netværket.

Formidling og videndeling vedr. projektet

Projektets resultater blev afrapporteret på Videncentrets hjemmeside, www.vfl.dk (under menupunktet "Om VFL" > Støttet af afgiftsfonde). I en del af arbejdspakkerne blev der oprettet hjemmesider, herunder aktiv brug af Facebook og LinkedIn, hvor viden fra projektet blev formidlet. En helt central formidlingskanal var løbende formidling via LandbrugsInfo. Derudover blev der skrevet artikler til fagpressen og diverse temadage og kongresindlæg. Fra udvalgte arbejdspakker kan nævnes:

Aquarius

I projektet blev der givet indlæg på international Cliwat konference om, hvordan man danner bro mellem videnskab, regulering og praksis i forbindelse med regulering af vandmiljøet. Der blev givet indlæg for Ingeniørforeningen om aktiv involvering af interessenter i den fremtidige vand- og naturindsats, indlæg på landbrugsskoler og på Kvægkongres om at se mulighederne i Grøn Vækst.

Der blev udgivet to foldere om projektets resultater, som blev formidlet til en bred målgruppe via besøg, artikler på LandbrugsInfo og ved, at der blev udarbejdet en række konkrete eksempler på, hvordan man finder innovative løsninger i fællesskab. Der blev lavet artikel om modelkoncept til udpegnings af nitratfølsomme områder.

WaterCAP

Vedligeholdelse af hjemmeside. Var meget aktive på Facebook, der blev eksperimenteret med som medie for formidling. Tilsvarende blev der eksperimenteret med LinkedIn. Deltagelse i en række events, bl.a. Green Week i Bruxelles og konference på Cypern om tørke.

SMART Natura 2000

Der blev udarbejdet en projekthjemmeside og en pjece, der beskriver projektet for lodsejere og andre interessenter. Derudover blev der deltaget i en række netværk, bl.a. via Plantekongressen.

KASK Landdistriktsudvikling

Formidlingen skete via en forskningsrapport, en bog samt en populæruddgave af afslutningsrapporten. Derudover blev der afholdt en workshop om turisme, og der blev udgivet en rapport om fremtidens turisme på landet. Endelig blev der afholdt en afslutningskonference.

Landmanden som vandforvalter

Der blev skabt synlighed i medierne om projektet, bl.a. i form af pressemeddelelser, der resulterede i 11 omtaler i radio og skrevne medier. Derudover blev der udarbejdet hjemmeside og holdt tre indlæg om projektet.

Projektansvarlig

Miljøchef Hans Roust Thysen, tlf. 87 40 54 07, hrt@vfl.dk
